

VILÁGOSSSÁG

Kolozsvár
1945 november 24

Felelős főszerkesztő: BALOGH EDGAR

Szombat
II. évf., 256. szám

Lupu nemzeti-parasztpárti alvezér élesen szembefordult Maniuval

BUKAREST, november 22. (Rádió) Fővárosi hírek szerint Maniu Gyula, a Nemzeti Parasztpárt vezére néhány pártkört megbiztatva, hogy tárgyaljanak Lupu volt miniszterrel, a Nemzeti Parasztpárt egyik vezetőivel, aki szorgalmas fel, hogy sürgősen tisztázza a Nemzeti Parasztpárttal való vi-

szonyát. Lupu ugyanis élesen keltetett Maniu ellen és szemére vetette, hogy a vezetése alatt álló Nemzeti Parasztpárt minden reakciós elemnek menedéket nyújt. Követelte, hogy ezeket a reakciós elemeket azonnal távolítsák el a Parasztpártból és Maniu mondjon le a párt vezetéséről és adja át helyét valaki másnak.

Bukaresti jelentések szerint egyre több azoknak a parasztpárti politikusoknak a száma, akik a pártból való kilépésüket bejelentették és elhatározták, hogy új, valóban parasztpárti politikát akarnak folytatni a jövőben.

Az indonéziaiak nem tárgyalnak a reakciós holland hatóságok képviselőivel

BATAVIA, november 22. (Rádió) Jáva szigetén hirtelen kedvezőtlenre fordult a helyzet. Az indonéziai vezetők és a holland hatóságok képviselői közti mára tervezett tárgyalásokat az indonéziaiak röviddel azok megkezdése előtt lemondták.

Egyébként Semarang környékén heves harcok dúlnak. Bandoengben is válságosra fordult a helyzet. Az indonéziai szabadságharcosok támadást indítottak a helyőrség ellen. Angol erősítések utban vannak. Dempsey tábornok, a délkeletázsiai angol parancsnok Batáviába érkezett.

A rádió híradása szerint a Szovjetből Nina Popova, a Szovjet Antifasiszta Nők Szövetségének elnöke vezetésével 48 tagból álló küldöttség vesz részt ezen a kongresszuson.

Angolelletlenes tüntetések Indiában

KALKUTTA, november 22. (Rádió) Kalkuttában zavargások voltak. A rendőrség fegyvert használt, hogy a tömeg szétoszoljon. Két katonai teherautót meg-

támadtak és felgyújtottak, a benne ülőket súlyosan megverték. Egy indiai származású rendőrbiztos megsebesítettek. A Reuter szerint százfónyi tömeg tüntetett a rendőrség előtt: Távozzanak Indiából! Távozzanak Ázsiából! kiáltásokat hallatva. A kétnapos tüntetésnek 5 halálos és 60 sebesült áldozata volt.

A spanyol asszonyokat Passionaria, a spanyol szabadságharc legendáshírű vezére képviseli. A világ felszabadított asszonyainak első kongresszusával kapcsolatban érdekes megemlíteni Passionaria asszonyok egyik megjegyzését: „Akkor, amikor a spanyol nők egyedül küzdöttek a fasizmus ellen, a világ még nem értette meg, hogy a spanyol nemzet nemcsak saját szabadságáért harcol, hanem az egész világ szabadságáért. Ma talán megértik.”

Francia terv:

A Rajna-vidéket e csatolják Németországtól, a Ruhr-vidéket nemzetközivé teszik

WASHINGTON, november 22. (Rádió) A Németország jövő sorsára vonatkozó amerikai-francia tárgyalások befejeződtek. A francia küldöttség vezetője kijelentette a sajtónak, hogy kormánya nevében kérte a

Rajnavidéknek a Német Birodalomtól való elcsatolását és független állammá való nyilvánítását, továbbá hosszabb időre szóló megszüntetését a szövetséges haderők részéről és végül a Ruhr-vidék nemzetközivé

tételét. Franciaország csak e rendszabályok alkalmazása esetén lát lehetőséget arra, hogy Németország esetleges támadó hadjáratával szemben biztonságban érezze magát.

Frick, Hitler belügyminisztere rávallott bűntársaira

NÜRNBERG, november 22. (Rádió) A nazi háborús főbűnösök perének csütörtöki tárgyalásán a bíróság elutasította egyik védőúgyvéd orvosi bizonyítvánnyal alátámasztott indítványát, hogy Julius Streicher nyilvánítsák elmebetegnek. Ezután folytatták a vádirat felolvasását. Jackson amerikai ügyész kijelentette, hogy kivétel nélkül minden vádpontot megdönthetnek bizonyítékokkal fognak igazolni. A bizonyítékok között taruvalomások mellett

kivonatokat szerepelnek a vádlottak könyveiből, cikkeiből és beszédeik lemezfelvételeiből. Albrecht amerikai helyettes ügyész rámutatott arra, hogy jutott a bíróság a bizonyítékok ezreihez, részben maguk a németek, sőt a vádlottak jóvoltából. Albrecht bemutatta a náci párt vezetésének utódlási táblázatát is. Hitler előbb Hest, majd Göringet jelölte ki utódjával, de többször megváltoztatta elhatározását. — A náci párt belső szervezési módsze-

reiről magától a vádlottak padján ülése Fricktől kaptam értékes felvilágosításokat — mondotta az ügyész —, mégpedig írásban és eskü alatt. Erre a kijelentésre a vádlottak, élükön Göringgel, aki eddig így viselkedett, mint ha a hallottak nem is érintenék, hideg pillantással fordultak Frick felé, aki láthatóan kellemetlen érzéssel fordult el tőlük.

Dolgozik a kolozsvári Néptörvénysszak

A háborús bűnösök szervezett klikkje hajszolta gettóba és halálba a máramarosi zsidóságot

KOLOZSVAR, november 22. Szerdán érkezett haza dr. Grigore Rapeanu, a kolozsvári néptörvénysszak közbírója a Máramaros megyében elűzött háromhetes hivatalos utjáról. A Máramaros megyében lefolytatott vizsgálatokból kiderült, hogy a háborús gáztetteket, a deportálási és kivégzési módszereket az alapos tanulmányozása után hajtották végre. Így például Kulesfalvi, Máramaros-sziget akkori főjegyzője tanulmányt írt a Gallefalvi, hogy a hitlerista deportálási „módszereket” megismerje. Hazatérése után ez az emberekből kiválasztott gonosztevő ellátogatott Karácsnyfalvára, ahol az egész község zsidó lakosságát, mintegy 95 családot személyes irányítása mellett internáltatott. Azokat, akik szökni próbáltak, mint partizánokat kezelte és agyonlővette. Később az összes internáltakat kiszolgáltatta az SS-príbéknek.

Felsorolhatatlan azoknak a száma, akik ezeknek a gyilkosságoknak és kínzásoknak az értelmi szerzői voltak. Kalinafalvy Jurea Elvius főispán, Ajtay Gábor alispán, Rákly Béla polgármestert egyaránt terheli a felelősség a deportálásokról. Ők állították a város, illetve a vármegye élén és egészen a felszabadulásig működtek. Magyarországon ők állították fel elsőnek a gettókat. Illnyai későbbi állapán és a szigetel rendőrség főnöke, Tóth Lajos együtt utaztak Munkácsra, ahol személyesen beszélték meg a gettózással és a deportálással a hírhedt Endre Lászlóval. 1944-ben Gyulafalvi Rednik Sándor román renegát lett a polgármester, akivel egyetemben irányították a begettózottakat Auschwitzaiba. Letartóztatották Hullmann Ferenc alpolgármestert, aki mindenben segédkezett Gyula-

falvinak. Letartóztatásban van Farkas József borosai aljegyző, aki románokat és zsidókat internáltatott, Kolozsvári József, a MONTIroda főnöke, aki szintén segédkezett a bestiális tettek végrehajtásában, Cioban Ioan Vasoc román származású egyén, aki a kényelmaritonál vállalt feladatokat és 14 román adót át a németeknek. Ezeket azután Németországba hurcolták. Korondi József majszlói jegyzőt, Marusnac Todor karácsnyfalvi iskolafelügyelőt, Mathus Demeter községi bíró és Petri Mihályt szintén letartóztatották. A letartóztatottak között van Nónay Agoston, a szigetel városbőz volt alizsije. Lax Halim zsidó származású egyén, aki egymaga több zsidót áll meg; egyet fel is akasztott, az utóbbit fel- sőbb utasításra cselekedte.

Asszonyok világtkongresszusa

Ma kezdődik a párisi Nemzetközi Nők-kongresszus a világ valamennyi nőszövetsége képviselői jelenlétében. Ezt a kongresszust gyűlések, konferenciák kísértették elő szerte a világon, hogy az asszonyok százezrei egységezen hitet tegyenek a demokratikus összefogás mellett.

Az ifjúsági és a szakszervezeti kongresszus után ismét egy nemzetközi értekezlet színhelye Páris. Ezen az értekezleten végre a nők is hallathatják hangjukat és kívánságaikat együttesen oldhatják meg. A Nemzetközi Nőkongresszus napirendjén szerepel: a nők harca a fasizmus ellen, a nők munkája a demokrácia megvédéséért és a béke megszüлдítéséért, továbbá a nők társadalmi, gazdasági és politikai kérdéseinek megvitatása. Minden egyes pontnak más nemzet kiküldöttje lesz az előadója s feldolgozzák a különböző nemzetektől beérkező jelentéseket is.

A rádió híradása szerint a Szovjetből Nina Popova, a Szovjet Antifasiszta Nők Szövetségének elnöke vezetésével 48 tagból álló küldöttség vesz részt ezen a kongresszuson.

A spanyol asszonyokat Passionaria, a spanyol szabadságharc legendáshírű vezére képviseli. A világ felszabadított asszonyainak első kongresszusával kapcsolatban érdekes megemlíteni Passionaria asszonyok egyik megjegyzését: „Akkor, amikor a spanyol nők egyedül küzdöttek a fasizmus ellen, a világ még nem értette meg, hogy a spanyol nemzet nemcsak saját szabadságáért harcol, hanem az egész világ szabadságáért. Ma talán megértik.”

Azóta a világ asszonyainak nagyszeme megtudta és saját bőrén tapasztalta, hogy mit jelentett a fasizmus és mit jelent a felszabadulás. Ma már tudják, hogy egyedül a demokrácia az, amely biztosítja életét, szabadságát és jogait.

Ez a kongresszus a világ összes demokratikusan gondolkozó asszonyai kívánságainak, terveinek és céljainak képét nyújtja. Nagy jelentősége van annak, hogy ezen a kongresszuson a szabad Románia nőképviselei is megjelenthetnek. Romániában a múltban, csakugy mint a többi a fasizmus mellé lecsatlakozott országokban, még szavazati joga sem volt a nőknek. Ma Délkelet-Európa asszonyai is kivesszük részüket becsülettel ebből a harcból.

Románia demokratikusan gondolkozó asszonyai teljes bizalommal fordulnak kiküldötteink felé és hiszik, hogy érdekeinket és az igazságot képviselve, könknek szövetséget a világ összes asszonyaival.

JAGAMAS ILONA.

Gyarsposta

◆ WASHINGTON. Egy szuperlégierőd megdöntötte a távrepülés világrekordját. 35 óra és 5 perc alatt a gép lezárulást nélkül Washingtonba repült Gram szigetéről. A távolság 13.146 mérföld.

◆ PILAGA. Csehszlovákia két nagy városát ürtették ki mostanában a szövetséges csapatok. A Vörös Hadsereg egy része Brünnt, az amerikaiak pedig Pilsent hagyta el.

◆ BERLIN. Zsukov tábornagy és Eisenhower tábornok meggyezést kötöttek, amely szerint a szovjet és amerikai újságról szabadon mozoghatnak a németországi megtelepedésük bvezetekben.

◆ WASHINGTON. Eisenhower tábornok, az amerikai vezérkar új főnöke, bevédelelt mondott, melyben rámutatott arra, hogy a béke megövása céljából az Egyesült Államoknak nagy hadsereget kell továbbra is fenntartaniok.

◆ BERLIN. A Svétviséges Ellenöztözó Bizottság utasítására az összes berlini sportegyesületek működését felfüggesztették.

